

GOIGS EN LLOANÇA DEL GLORIÓS SANT FRANCESC DE LA FONT

Venerat a la seua ermita, vora l'antic Molí de la Font, del terme de Castelló

Puix que Ell és nostra gaubança
i entre Cel i Terra pont,
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

Defensor de la natura
meravella de l'etern
fita de l'amor fratern
i la humilitat més pura.
I puix tota creatura
troba en Ell la confiança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

En vostre sant cos nafrat
cinc estels han fet el niu
i com un altre Crist viu
vostre amor ens heu mostrat.
I puix per Déu inflammat
deixàreu ferma lligança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

Sou del caminant repós
feliç abric dels amants
que amb goig i afecte constants
curullen ànima i cos.
I puix sempre porta inclòs
per l'amor santa frissança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

La veu de vostra campana
per la fe giravoltada
fònics precés d'enamorada
a colps de voltes desgrana.
I puix del cor de la Plana
naixen càntics de lloança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

Vostre pou amb ferro ornat
apaga la sed humana
al temps que a tots agermana
en nostre símbol sagrat.
I puix hem representat
la nostra antiga aliança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

Des del Molí s'embarcàren
per conquerir nostres Illes
i adreçant les planes quilles
a Columbretes marxàren.
I puix per Vós confiàren
tenir bon vent i bonança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

Vostra ermita abandonada
joia que l'art atesora
un nou d'octubre amb penyora
pels Cavallers restaurada.
I puix vostra imatge santa
és ullal de benaurança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

Des de vostra santa ermita
vora l'antic Caminàs
ens lliureu de tot mal pas
amb vostra ajuda infinita.
I puix sou la nostra fita
i del poble la fiança
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

Si vers l'eterna pujança
Castelló marxa ja al front
en Sant Francesc de la Font
dipositem l'esperança.

ORACIÓ. Guardeu i protegiu Senyor la creació sencera, obra de les vostres mans i del vostre amor. Protegiu-nos del perill nuclear, aparteu de La Plana la contaminació, manteniu-nos netes les aigües de les cèquies, feu créixer verds els arbres i abundosos de fruits, deslliureu aquestes terres de l'assot dels incendis forestals i les plagues. Feu que els pardalets tornen a volar per un cel sense fums i els peixos nadan per les aigües clares del Mediterrani. Que cada matí pugam tornar a veure el sol i per la nit, la lluna i les estrelles.

Doneu-nos un cor nou i reblit d'estima per la natura i totes les vostres creatures, com el del nostre germà Sant Francesc.

Vos ho demanem per Jesucrist, el vostre Fill, que tant va estimar els humans i el món. Que viu i regna sobre tota la creació, pels segles dels segles. Amén.

SANT FRANCESC DE LA FONT

L'Ermite de Sant Francesc de la Font s'hi troba yora l'antic camí de les Viles de Benicàssim, a la partida hortolana de "Cap", així coneguda per acabar darrere mateix dels murs de l'ermita el "cap" de la sèquia Major, poc abans que les seues aigües dessemboquen al Molí de la Font.

Els paratges de Sant Francesc de la Font són mitològics per als castellanencs. Segons diu l'escriptor Josep Pasqual Tirado al seu llibre "Tombatossals", el nostre gegant va eixir des del Molí de la Font un dia de Sant Francesc a la conquesta de les Illes Columbretes. <<I a l'ermita de Sant Francesc pregàrem, abans de tornar al Castell Vell on governava el Rei Barbut>>. Cada any, el diumenge immediat al dia 4 d'Octubre, es commemora ací i al Molí de la Font l'eixida cap a les Illes dels nostres personatges mitològics. L'homenatge popular es celebra des de 1982.

La Font de la Reina, que naix davant mateix de l'ermita, estigué identificada amb la mítica font grega de "Castalia", nom popularitzat entre nosaltres i que fins i tot arribà a donar-se sense cap fonament a l'antic Castelló. Els arqueòlegs han descobert en les seues proximitats restes prehistòriques i ceràmica ibero-romana.

L'ermita fou construïda els últims anys del segle XVII ó els primers del segle XVIII. Josep Llorens de Clavell (1660-1734) la dona ja com a "edificada años ha inmediata a la Fuente de la Reyna" en 1730. Un altre document de 1748 parla de l'ermita construïda en la Partida de la Fuente de la Reina, al costat de la Font de l'Ullastre, el Camí Real i la carrerassa. Pasqual Madoz la cita al 1845, però un "Heraldo de Castellón" de 1913 diu d'ella que està tancada, abandonada i sense culte. En 1920 l'Alcalde José Forcada encomana al pintor Castell que traga còpia de les ruïnes de l'ermita i arranque algunes ceràmiques dels murs, per deixar mostra a l'Ajuntament.

L'any 1975 l'edifici era sol.licitat a l'Ajuntament per la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, per a procedir a la seua reconstrucció.

En el procés de les obres aparegueren tot un conjun de pintures murals barroques, de l'època coneguda com el "Barroc Il.lusionístic". Són pintures de la primera meitat del segle SVIII, amb elements ornamentals que emmarquen les figures dels quatre Pares de l'Església Llatina i els Doctors Sant Bernadí de Siena i Sant Bonaventura.

L'ermita era solemnement beneïda i inaugurada el 9 d'Octubre de 1976, al complir-se el VII Centenari de la mort del Rei Jaume I el Conqueridor.

Entre 1981 i 1982, els equips de Gabriel Cantalapiedra van restaurar el conjun de pintures murals a expenses del seu propietari l'Ajuntament de Castelló. La seua inauguració es celebrava el 21 de febrer d'aquell any, en el VIIé Centenar del naixement de Sant Francesc d'Assis.

L'Any 1984 s'estrenà el "CÀNTIC DE LES CREATURES" i els presents "GOIGS EN LLOANÇA DE SANT FRANCESC DE LA FONT", lletra els últims del poeta Manuel Villarreal i música tots dos de la compositora Matilde Salvador, autora també de la "MISSA HUMIL", estrenada al 1986, en la festa del X Aniversari de la Reconstrucció de l'ermita.

Les festes de l'ermita es celebren entre els dies 4 i 12 d'Octubre, organitzades per la Germandat dels Cavallers de la Conquesta, amb Danses, conferencies culturals, competicions esportives, jocs, la tradicional "Vetlla d'Armes", l'Homenatge a Tombatossals i la festa major amb Missa Solemne, Processó, Vespres i Benedicció dels Camps.

Josep Miquel Francés i Camús

JUSTIFICACIÓ

Els presents goigs fóren escrits pel poeta Manuel Villarreal Casalta i musicats per Matilde Salvador al 1984. De la present edició se'n fan 1.000 exemplars per solemnitzar la festa de l'ermita a l'octubre de 1991. S'il.lustren amb un dibuix de Montserrat Gudiol, del llibre "Les Floretes de Sant Francesc". Barcelona, 1982. Dels Goigs de Sant Francesc de la Font, és aquesta la seua cinquena edició.

**CAIXA D'ESTALVIS
I MONT DE PIETAT DE CASTELLÓ**

